Robert CHANEY

Antik Çağdan Günümüze Kadar ESSENÎLER ve SIRLARI

Çeviren
Duygun ARAS

'Yılanlar kadar tedbirli ve güvercinler kadar saf olun.

RM
Ruh ve Madde Yayınları

THE ESSENES AND THEIR ANCIENT MYSTERIES
Copyright © 1993, Astara, Inc.

Bu Kitabın Yayın Hakkı
İnsanlığı Birleştiren Bilgiyi Yayma (BİLYAY) Vakfı'nın
bir kuruluşu olan
Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'ne aittir.
Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nden
Yazılı İzin Alınmadan Hiçbir Alıntı Yapılamaz ©

İstanbul, Ekim 1996

ISBN 975-8007-17-3

● **Kapak Düzeni ve Baskı**
Meta Basım Yayım Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
(0 212) 281 62 00 - 268 37 28 - 269 07 34

● **Yayın**
Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.
Hasnun Galip Sok. Pembe Çıkmazı No: 4, D: 6
80060 Beyoğlu / İSTANBUL
Tel: (0 212) 243 18 14 Fax: (0 212) 252 07 18

SUNUŞ

Essenîlerin disiplinli, mistik ve dindarca yaşayışları hem M.Ö., hem de M.S. oldukça etkili sonuçlar doğurmuştur. Dinleri inceleyen, dinlerin tarihî geçmişini araştıranlar için bu küçük kitapçık bir solukta okunacaktır. Yazarın amacı onların etkilerinin nasıl ve nerelerde kendini gösterdiğini özetlemektir.

Essenîlerin Sırları tamamen "ruhçuluğun" çerçevesi içinde kalmaktadır. Orijinaldeki akıcılığı Türkçeye de yansıtan Sn. Duygun ARAS'a teşekkür ederiz.

Ergün ARIKDAL **BİLYAY Vakfı**
Ruh ve Madde Yayınları

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ **9**
ESSENÎLER ve ANTİK ÇAĞDAN GÜNÜMÜZE SIRLARI **11**
Essenîlerin Hazineleri Maddî miydi Yoksa Ruhsal mıydı? 13
Essenîlerin Varlığı Özel Bir Amaca mı Yönelikti? 14
Essenîlerin Öğretilerinden Günümüzde de Geçerliliğini Sürdürenler Var mıdır? 15
Essenîlerin Sözlerinin Arkasında Gizli Bir Anlam Aramalı mıyız? 16
SESSİZ İNSANLAR **19**
Melekbilim Nedir? 20
Melekler Kimlerdi? 21
Birden Fazla Çeşit Melek mi Vardı? 21
Essenîler Sessizliğe Nasıl Ulaşıyorlardı? 22
Essenîler Melekbilimden Ne Elde Ediyorlardı? 23
İsa Essenîlerin Komünyonunu Ne Şekilde Değiştirdi? 24
Bu, Essenîlerin Gizemli Öğretilerinden Biri Olabilir mi? 24
SABAH YIKANANLAR **27**
Vaftizi İlk Uygulayanlar Essenîler midir? 27
Vaftizin Sembolü Nedir? 28
Vaftizin İki Çeşidi Hangileridir? 29
Ateşle Yapılan Vaftiz Nedir? 31
GİZLİ GÜCÜN SAHİPLERİ **33**
"Gizli Güç" Nasıl Dışa Vuruluyordu? 33
Gözle Görülmeyen Bir Yiyecek Var mıdır? 35
İsteyen Herkes Essenî Olabilir miydi? 36
ALÇAKGÖNÜLLÜ İNSANLAR **39**
GİZEMLİLER YA DA ESRARLI İNSANLAR **41**
Hadoth Ne Anlama Geliyordu? 42
Öğretiler Nasıl Sunulurdu? 44
Üç Öğretmen Neyi Simgelemektedir? 44

Essenîlere Ne Oldu? ... 45
Essenîlerin Öğretilerinin Toplandığı Kütüphaneye Ne Olmuştur? ... 46
Günümüzde Essenîlerin Soyunu Sürdürenler Var mıdır? ... 47
Diğer Ezoterik Sanatlar Essenîleri İlgilendiriyor muydu? ... 49
KUTSAL HALK - DİNDARLAR ... **51**
Essenîler için Hangi Kişilik Özellikleri Önemliydi? ... 52
İsevîliğin Başka Hangi Gelenekleri Essenîlerden Kaynaklanmış Olabilir? ... 55
Essenîler Hayatın Sonrasını Nasıl Görüyorlardı? ... 56
"Dürüstlük Hocası" Kimdir? ... 57
KÂHİNLER ... **59**
Essenîler DDA (Duyular Dışı Algılama) Uyguluyorlar mıydı? ... 60
Essenîler Kâhin Olarak Nasıl Tanınıyorlardı? ... 62
ŞİFACILAR ... **65**
"Practici" Kimlerden Oluşurdu? ... 65
Peki ya Therapeutici? ... 66
Essenîler Fiziksel Bedenle İlgili Olarak Neler Düşünüyorlardı? ... 66
Essenîlerin Üç Ana Şifacılık Yöntemi Neydi? ... 67
İsa Essenîlere Ait Şifa Yöntemlerini Kullanıyor muydu? ... 69
İSA BİR ESSENÎ MİYDİ? **71**
İsa Öğretiler Ortaya Koymanın Yanı Sıra Onları Yeniden Yorumlamış mıdır? ... 72
İsa'nın Bir Essenî Olduğunu mu Düşünüyorsunuz? ... 73
İsa "Yılanlar Kadar Tedbirli ve Güvercinler Kadar Saf Olun" Demekle Ne Demek İstemiştir? ... 74
Essenîler İsevîliğin Yanı Sıra Başka Dinleri de Etkilemiş Olabilirler mi? ... 75
İsa Essenîlerden Neden Söz Etmemiştir? ... 77
Essenîler Bir Kurtarıcı Okulu Olarak mı Var Olmuşlardır? 78
ESSENÎ YAZILARINDAN ALINTILAR ... **81**
YAZAR HAKKINDA ... **86**
KİTABIN ORİJİNALİNİ YAYINLAYAN ASTARA YAYINEVİNDEN BİR MESAJ ... **88**
BU KONUDA YARARLANABİLECEĞİNİZ DİĞER YAYINLARIMIZ ... **90**

ÖNSÖZ

Bu kitabın yazarı, uzun süreden beri, Essenîleri tanımadan, gerçek İsevîliğin anlaşılamayacağına inanmaktadır. Bu dikkate değer halkla gerçekleşen bir tanışma, hem kişinin kendi inançlarını güçlendirmekte, hem de İsevîliğin temel dogmalarına yeni bir bakış açısı sağlamaktadır.

Essenîleri konu alan bir çalışma cevapsız gibi görünen birçok soruyu aydınlatırken, ezoterik dinleri inceleyen kişiler için, en fazla merak uyandıran ve ilham kaynağı olan olgulardan bazılarını da açığa çıkarmaktadır.

Öyleyse, bizi zaman içinde iki bin yıl geriye götürecek bu yolculukta bana eşlik edin. Kızgın çöldeki kalıntılar arasından yüklü eşeklerle yürümekteyiz. Tam önümüzde, esrarengiz Essenîlerin yerleştikleri ve komünlerini oluşturdukları Kumran Vadisi uzanıyor. Bir yapılar kümesinin merkezinde

toplantı salonunu görüyoruz ve uzaktan kule bekçisinin, komünü gelişimizden haberdar eden sesi duyuluyor.

Çok sayıda vaftiz havuzunun, çöl güneşi altında ısınmış, durgun sularında parlak ışıklar yansıyor. Bir grup beyaz giysili insan sessizce bizi izlemekte. Nasıl karşılanacağımızı ve başkanlarının bize ne söyleyeceğini merak ediyoruz. Ona yaklaşırken kalbimiz heyecanla atıyor. Elini kaldırarak konuşmaya başlıyor. Bizi "Barış sizinle olsun" diyerek selâmlıyor. Gerçekten de bizimle...

Robert CHANEY

ESSENÎLER ve ANTİK ÇAĞDAN GÜNÜMÜZE SIRLARI

Essenîler adını verdiğimiz bu Gizemli İnsanlar bulutlarla kaplı bir tarihin içinden geldiler ve yine bu tarihin içinde kaybolup gittiler.

Dünya üzerinde kısa fakat yadsınamaz bir ziyaret gerçekleştiren bir hayalet gibi, binlerce insandan oluşan bu topluluk da dinsel mücadele sahnesinde görünüşte göz açıp kapayıncaya kadar geçen fakat pırıl pırıl bir an süresince var olmuşlar, sonra da kayboluşları öyle anî ve tümden olmuştur ki hemen hemen hiçbir iz bırakmamışlardır.

Tarihçilerin zamanın kumları üzerinde bulabildikleri Essenîlere ait ayak izleri parmakla sayılacak kadar azdır, efsanelerde de bunlardan daha fazlasına rastlanmaz.

Onların var oluşlarının tarihçilerce neredeyse

tamamen gözardı edilen, efsanelerce de şöyle bir dokunulup geçilen şaşırtıcı sırrı, en azından gelenek dışı olarak nitelenebilecek düşünceler üzerinde kafa yormak isteyen kimselere harikulâde fırsatlar sunmaktadır.

Essenîlerin yerleşmiş oldukları Kumran Vadisi yakınlarındaki bir mağarada bulunan ve Ölü Deniz Tomarları adı verilen el yazmalarından biri olan "Bakır Tomar", Essenîlerin sırlarıyla günümüz insanını nasıl şaşırttıklarının bir örneğidir. Bir eşi daha bulunmayan bu el yazmasında, Essenîlerin iki yüz milyon dolarlık bir hazineye sahip oldukları ve bu hazinenin onlar tarafından saklı tutulduğu açıklanmaktadır! Bu özellikle Kitabı Mukaddes zamanı için müthiş bir paradır ve Essenîlerin böyle bir hazineye sahip olmaları şimdiye kadar cevabı bulunamamış bir dizi soruyu akla getirmektedir.

Essenîler bu parayı nereden bulmuşlardır?

Bu parayı kendi çabalarıyla mı biriktirmişlerdir?

Kudüs'teki manastır rahipliği bu parayı Romalılardan korumak için Essenîlere mi teslim etmiştir?

Roma kralı, imparatorluk parayı kendi elinden almasın diye Essenîlerin korumasına mı bırakmış-

tır?

Bu paranın hangi amaçla kullanılması plânlanmıştı?

Bu hazine şimdi nerede bulunmaktadır?

Essenîlerin Hazineleri Maddî miydi Yoksa Ruhsal mıydı?

İçlerinde Essenîlerle ilgili bu ve daha başka soruların cevabını bulmayı beklediğimiz tarih sayfaları bizi şaşırtacak derecede boştur. Bazıları Bakır Tomar'ın bir simgesel öğretiler bütünü olduğunu, sözü edilenin gerçek anlamda bir hazine olmadığını iddia ederken; kimileri de hazinenin gerçekten var olduğunu, sarnıçların derinliklerinde ve asırların tozuna karışmış yapıların temellerinde saklı yattığını öne sürmektedir.

Efsanelerde tekrar tekrar karşımıza çıkan bir nokta, bir zamanlar Kudüs şehrini çevreleyen duvarın üzerinde adını bu alışılmadık insanlardan almış bir kapı- Essenîler Kapısı- bulunduğudur. Kimse tarafından tanınıp bilinmeyen - hatta varlıkları bile sıklıkla inkâr edilen- bir topluluğun birçok hal-

kı kıskandıracak böyle bir şerefe lâyık görülmesi dikkat çekici değil mi? Kuşkusuz bu durum, Essenîlerin yazılı belgelerde belirtilenin çok ötesinde tanındıklarının ve kabul gördüklerinin bir işaretidir.

Pliny, Essenîlerin "binlerce çağ" boyunca var olduğunu ileri sürmektedir. O bu fikri dile getirdiğinde M.Ö. 70 yıllarıydı. Bununla birlikte tarih bu halkı kısacık ve baştan savma bir paragrafla geçiştirmektedir. Bu tuhaf bir durum değil midir? Bu durum insanı Essenîlerin ruhsal konularla ilgili kimselere sunduğu şaşırtıcı ve ilgi çekici esrarın arkasındaki gerçek amaç ve anlam konusunda tahminler yürütmeye itmektedir.

Essenîlerin Varlığı Özel Bir Amaca mı Yönelikti?

İnsanlığın bir eşine daha rastlanmayan bu parçası, kendi isteğiyle ve plânlayarak mı gözlerden uzak kalmayı seçmiştir? Hatta kendi kendimize, asırlar boyu mücadele verdikten, işkence görüp iftiralara uğradıktan sonra birdenbire ortalıktan kay-

bolmalarının, Nasıralı İsa'nın hizmetine yönelik büyük ve görkemli bir amacı gerçekleştirmiş olmalarıyla açıklanıp açıklanamayacağını da sorabiliriz. Varlıkları Tanrı'nın diğer elçilerinin geçeceği yolu hazırlamaya mı adanmıştı? Yaşamlarının kendi ruhsal gelişmelerini gerçekleştirmekten daha yüce ve asil bir amacı mı vardı?

Essenîlerin Öğretilerinden Günümüzde de Geçerliliğini Sürdürenler Var mıdır?

Tarihin yazılı belgelerinde varlıklarından kısaca söz edilmiş olsa da, Essenîlerin insanlık üzerindeki etkilerinin en gelişmiş kültürlerinki kadar büyük olduğu görülmektedir. Bu etkiden söz ederken onun *"mürekkeple değil, yaşayan Tanrı'nın Ruhu'yla; taş tabletler üzerine değil, canlı yürekler üzerine yazıldığını"* söylemek yanlış olmaz.

Öyleyse, sayıca az da olsalar, Essenîlerle ilgili elimizde bulunan bilgileri inceleyelim. Bu arada tarihî bulguları bu konuya yönelik samimî tahminlerle destekleyerek bilincin sınırlarını aşmaya çalışalım ve böylece eski zamanların bu gizemli toplu-

luğunun üyelerinin bugün bize neler söyleyeceğini dinleyelim. Dünya yüzünde yaklaşık bundan iki bin yıl önce var olmuş bu halkın ruhsal gerçekleri kavramamıza ve günlük hayatımızda kendimizi huzurlu hissetmemize katkıda bulunması için, sadece onların geçmişten günümüze hâlâ yankılanmakta olan seslerine kulak vermemiz yeter.

Essenîlerin Sözlerinin Arkasında Gizli Bir Anlam Aramalı mıyız?

Bu konuda dikkatimizi çeken ilk ve belki de en önemli nokta, Essenîlerin dışa kapalılığı öngören bakış açısını vurgulamayı gelenek hâline getirmiş olmalarıdır. Essenlîler kendi dışlarındaki doktrinleri görmezden gelmiyorlar, en katı ahlâkî ve ruhsal düsturlara bağlı kalıyorlardı. Fakat bu yüzeysel öğretilerin görünürdeki kabulünün altında gizemli, mucizevî, dışa kapalı ve kehanetlerle ilgili unsurların devamlı surette dalgalandığı gözden kaçmamaktadır.

Erdeme ve dindarlığa mutlak bağlılıkları bilinmeyene dair gizemli yetenekleriyle birleşince Esse-

nîler karşıdakinin bakış açısına bağlı olarak hayranlık, alay, kıskançlık, güvensizlik ya da güven uyandırmışlardır.

SESSİZ İNSANLAR

"Onları meyvelerinden tanıyacaksınız." Essenîlerin çabalarının meyvesi, diğerlerinin onları algılayış şekillerinde görülebilir. Essenîlerin dışında kalan dünya, bu halka taktığı birçok isim aracılığıyla, onlara verdiği yüksek değeri göstermiştir. Bu isimler etkili oldukları kadar çeşitli ve tanımlayıcıydılar.

Bazıları onlara *Sessiz İnsanlar* adını vermiştir. Bu isim sadece Essenîlerin saatler boyu meditasyon yapmaları gerçeğinden değil, aynı zamanda uzun zaman alan sabah âyinleri ve duaları tamamlanıncaya kadar tamamıyla sessiz kalma gibi kendilerine özgü bir alışkanlıklarından da kaynaklanır. Bu süre esnasında tek kelime edilmemesinin amacı, doğanın görülmeyen güçleriyle kurulan bağlantının kesintiye uğramamasıdır.

Melekbilim Nedir?

Birçok insan için sessizlik edilgen bir durumdur. Essenîler içinse bunun tam tersi söz konusuydu. Gizem peşindeki bu ilgi çekici halk, Melekoloji - ya da Melekbilim- adıyla bilinen bir kavramı benimsemiş ve bunu etkin sessizlik olarak nitelendirilebilecek bir teknikle uygulamışlardır.

Kuşkusuz Melekoloji terimi işitenlerin zihninde bir yanlış anlamaya neden olmaktadır. Çünki bu terimin genel olarak çağrıştırdığı şey rüzgârdan kabarmış elbiseler içinde, hareketsiz kanatlarıyla gökyüzünde kayarcasına ilerleyen, kanatlı varlıkların görüntüsüdür. Essenîler için gerçekten de çok yüksek bir düzeye ait Meleksi Varlıklar söz konusuydu. Bu varlıklardan yardım isteyerek onlardan en yüksek fiziksel cesaret ve dayanıklılığın gerçekleştirilmesine yönelik itkiyi olduğu kadar günlük hayatlarını sürdürmek için gerekli esinlenmeyi de alıyorlardı. Melekler, Essenîlerin sıklıkla tehlikeye düştükleri hayat yolculuklarında onlara kılavuzluk eden sabit ve ideal bir yıldız işlevi görüyorlardı.

Melekler Kimlerdi?

Melekler İlâhî Tanrı'nın elçileri olarak kabul edilirdi. İsa'nın ihanet sırasında başpapazın uşağının kulağını kesen adamı azarlarken ona sorduğu, *"Babamdan benim için on iki tümenden fazla Meleği harekete geçirmesini isteyemeyeceğimi ve onun da bunu yapmayacağını mı sanıyorsun?"* sorusunda işte bu üstün Varlıklara gönderme yapıyordu. Melekler hayatın daha yüksek düzlemlerinde yaşıyorlar ve bunu yükseklerden ihtiyaç içindeki dünyalılara yardımlarını gönderiyorlardı.

Birden Fazla Çeşit Melek mi Vardı?

Bir başka sınıf melek de *Toprak Ana* ile bağlantılıydı. Burada kastedilen, bilinçli ifade tarafından "yönetilebilecek" derecede, kısıtlı bir zekâyla donatılmış, çok üstün GÜÇLER ve KUVVETLERDİ. Bu yaşam verici özelliğe sahip, gözle görülemeyen güçler doğru bir şekilde bağlantı kurulduğunda yararlı oluyorlar ve kişinin zaten sahip olduğu canlılı-

ğı ve diğer özellikleri tamamlıyorlardı. Sessizlik uygulaması bu "meleksi" enerji güçleriyle bağlantı kurma eylemiyle dolduruluyordu.

Essenîler Sessizliğe Nasıl Ulaşıyorlardı?

Essenîler; Sevgi, Bilgelik, Güç, Barış, Neşe ve diğer arzulanan niteliklerle ilgili Melekleri içeren, kendi içinde bütünlüğe sahip bir Melekler sistemi kurmuşlardı. Bir Essenî sessizlik sırasında bu değişik güçlerden birini seçer ve ilgili Melekle onun özelliklerine, niteliklerine ve özüne ulaşacak ve bunları kendi varlığında ya da hayat tarzında harekete geçirecek şekilde bağlantı kurardı. Bir Essenî etkin sessizliğe ulaşabilmek için;

1. Meditasyon aracılığıyla kendisini fiziksel hayatın bütün normal duyusal bağlantılarından, görüntülerinden ve seslerinden mümkün olduğu oranda soyutlar,

2. Şuurun direkt bir tezahürü yoluyla, arzulanan nitelikle ilgili Melekle ya da Tanrı elçisiyle içsel duyuötesi bağlantı kurar,

3. Duyuötesi bağlantı kurulan Meleğin ya da tit-

reşimsel gücün gözle görülmeyen varlığına seslenir,

4. Meleğin ifade ettiği niteliği, tıpkı nefes alır gibi, dolaysız ve şuurlu olarak içine çekerdi.

Essenîler Melekbilimden Ne Elde Ediyorlardı?

Zaman zaman birden fazla sayıdaki Meleğin her birine birkaç dakika ayrılır, bazense kişinin ihtiyacına bağlı olarak, tüm dikkat tek bir Melek üzerinde toplanırdı. Örneğin, kişi Su Meleğiyle bağlantı kurarak bu unsurun temizleyici gücünü direkt içine çekebilirdi. Ya da Toprak Meleğiyle bağlantıya geçerek büyüme ve kararlılığın kişiyi etkinleştiren tohumunu içine alabilirdi.

Işık Meleği kişiye simgelediği yüce ruhsal varlığı sunarken, Hava Meleğiyle kurulan ilişki atmosferin hayat ve canlılık veren niteliklerini kazandırırdı.

Sevgi, Bilgelik, Güç ve diğer özellikleri simgeleyen Meleklerle kurulan içsel bağlantı, bu çeşitli niteliklerin içsel olarak harekete geçirilip güçlenmesini

sağlardı. Bu süreç *Komünyon* (paylaşma, katılma, sohbet) olarak bilinirdi.

İsa Essenîlerin Komünyonunu Ne Şekilde Değiştirdi?

İsa havarileriyle Son Yemek için buluşup, onlara, ekmek yemelerinin kendi vücuduna ya da **enerji güçlerine**, şarap içmelerininse kanına ya da **ruhsal güçlerine** katılımı simgelediğini söylediği zaman, gizemli niteliğinin öneminin farkına varılarak bilinçli ve doğru olarak anlaşılır ve uygulanırsa, katılanların hayatlarında müthiş bir güç olarak hissedecekleri bir çeşit Essenî Komünyonu gerçekleştiriyordu. İsa yukarıda söz edilen anlaşılması güç, salt zihinsel disiplinlerin yerine somut sembollerin (ekmek ve şarap) kullanımını başlatmıştır.

Bu, Essenîlerin Gizemli Öğretilerinden Biri Olabilir mi?

O ayrıca İsa'nın Ruhu'nun Melekoloji sistemindeki bütün diğer güçleri içine alan, kapsamlı bir

"Melek" olarak görülmesi anlayışının da ilk adımını atmıştı. Yuhanna İncili'nin 6. bap'ında İsa'nın Komünyon sanatıyla ilgili ayrıntılı talimatları bulunmaktadır ve bunlar günümüzün "Gizemli İnsanları" tarafından enine boyuna incelenmeye değerdir:

"Benim etimi yiyen ve benim kanımı içen bende yaşar ve ben de onda yaşarım. Beni hay olan Baba gönderdiğine ve ben de Baba vasıtası ile yaşadığıma göre, beni yiyen de benim yanımda yaşayacaktır. Canlandıran *(hayat veren)* ruhtur; beden hiç işe yaramaz; size söylediğim sözler ruhtur ve onlar hayattır."

Böylece İsa havarilerine Melekoloji biliminin uygulamaları ya da kendisiyle ruhsal şuur içinde bağlantı kurarak İsa'da temsil olunan nitelik ve kudretin kişileşmiş ruhsal özlerini kendilerine maletmeleri yolunda talimat vermiştir. Komünyon'un dışa kapalı yorumlarından biri de, kişinin İsa'nın "eti ve kanı" ya da "hayat veren" ruhsal unsurlarıyla kurduğu bağlantı aracılığıyla üstün ruhsal güçlere ya da "Melekler"e uyum sağladığı ve onları kendi hayatında içselleştirdiği şeklindedir.

SABAH YIKANANLAR

Gündoğumunda çalışmaya başlamak bir Essenî geleneğiydi. Hatta bunun öncesinde duaya ve gün sırasında gerekecek çeşitli meleksi güçlerle bağlantı kurmaya ayrılan uzun bir süreç söz konusuydu. Böylece kazanılan ruhsal iç atmosfer, izleyen bütün çalışma etkinliklerine taşınırdı.

Vaftizi İlk Uygulayanlar Essenîler midir?

Essenîler öğle yemeğinden önce bir yıkanma töreni yaparlar, ardından yemek için bembeyaz giysiler giyerlerdi. Bu âyin sadece çalışmanın getirdiği kiri tozu temizlemekten çok daha yüce bir amaca yönelikti. Tam bir sessizlik içinde gerçekleştirilir, fakat içten okunan duaları ve bedenin yanı sıra şuurun arındırılmasını da içerirdi. *Sabah Yıkananlar* is-

minin kaynağı işte bu öğle üzeri âyinidir.

Geleneksel, teolojik çevrelerde İsevîliğe özgü bir seremoni olarak kabul edilen vaftiz töreni hiç şüphesiz Essenîlerin sabah saatlerinde yıkanma uygulamalarından ve vaftiz âyinine öncülük etmelerinden kaynaklanmıştır. Vaftiz töreni üzerinde ısrarla duran Vaftizci Yahya'nın Essenî Tarikatının bir üyesi olduğu inancı yaygındır. Ayrıca Tarikatın vaftize, zamanın diğer dinlerinden daha çok önem vermesi, bu önemli simgesel töreni İsevîliğe kazandıranların Essenîler olduğu sonucuna ulaşmamızda belki de en önemli ipucudur.

Vaftizin Sembolü Nedir?

İster antik çağlarda isterse günümüzde olsun, vaftizin içsel önemi hep aynıdır. Öncelikle hem fiziksel hem de zihinsel olarak temizlenme ve arınma amaçlanır. İkinci işleviyse kendisi için âyin düzenlenen kişiyi daha yüksek bir hayat düzeyine - ya da Ulu Sırların açığa çıktığı şuur durumuna- yükseltmektir. Bu işlevlerin her ikisi de, sıkça ve düzenli aralıklarla uyguladıkları vaftiz arınmalarında,

Essenîlerce vurgulanıyordu.

Vaftizin İki Çeşidi Hangileridir?

Aslında iki çeşit vaftiz olduğu söylenebilir. Bunlardan birincisi, *inisiyasyon vaftizidir.* Bu, tarikata katılacak olan adayla üst yaşam plânları arasındaki iletişimi sağlayan, bir oranda topluluğa açık bir törendir. Bu yeni bir doğum şeklidir. Bireyin kendi yüksek doğası aracılığıyla daha yüksek plânlarla bağlantı kurduğu çok özel bir ruhsal deneyim anıdır. Bütün vaftiz törenleri gibi, kuşkusuz arınmayı simgeler; ancak genelde kabul edilen ruhsal ve ahlâkî ölçütlerden daha yüksek bir arınma düzeyine işaret eder. Tüm yüksek iç enerjilerin arınmış bir dışavurumudur.

Vaftizin ikinci şekline *kişisel vaftiz* adı verilebilir. Bu, her gün gerçekleştirilen ve ilki kadar büyük önem taşımayan bir törendir. Bu tören sırasında birey ruhsal gelişme için esas olan arınmayı kendi kendine hatırlatır ve gözle görülmeyen plânlar ve onlara ait güçlerle bağlantısını yeniler. Günümüzde vaftiz bir İsevînin hayatında bir kez yaşadığı bir

törendir. Essenîler içinse durum farklıydı. Onlar için vaftiz, iç ve dış arınmanın, gözle görülmeyen meleksi güçlerle bağlantı kurmanın ve bu güçleri içselleştirmenin simgesi olan, önemli bir günlük uygulamaydı.

1951 -52 yıllarında Kumran Vadisi'nde yapılan arkeolojik kazılarda Essenîlere ait, halk merkezi, toplantı binası ve âyin binası olarak kullanılmış bir yapı bulunmuştur. 2,5-3 m ölçüsünde olan ve M.Ö. 110'da ya da daha öncesinde inşa edilmiş olan ana binada toplantı odaları, sınıflar, bir mutfak ve el yazmalarının çoğaltılıp depolanması için ayrılmış bir oda bulunuyordu. Bu yapının etrafında da, içlerinde hem inisiyasyon vaftizlerinin hem de kişisel vaftiz törenlerinin gerçekleştirildiği, bir kanallar sistemiyle birbirine bağlanmış bir dizi havuz vardı.

Tarikata giren adaylara Sırların öğretildiği yer de burasıydı. Binanın bir köşesinde bulunan kulenin sağladığı geniş bakış açısı sayesinde, tarikat içi öğretileri öğrenmeye hak kazanmamış "yabancıların" gelişleri gözlenir ve ilgililer uyarılırdı.

Vaftiz töreninin, kaynaklandığı Essenî toplumundan tüm dünyaya yayılması Müjdeci Yahya aracılığıyla gerçekleşmiştir. Bu, İsa'nın Yahya'ya

yaklaşarak kendisi için vaftiz töreni istemesinin hayırlı bir sonucudur. Yahya'nın karşı çıkmalarına rağmen İsa törenin gerçekleştirilmesinde ısrar etmiş ve sonuçta *önünde cennet kapılarının açıldığını; bir Ruhun güvercin gibi üzerine indiğini görmüştür.* Hatta bir Ses onunla konuşmuştur ve böylece Melekbilimdeki deneyimler vaftiz töreni aracılığıyla ortaya çıkarılmıştır.

Ateşle Yapılan Vaftiz Nedir?

Yahya ayrıca İsa'nın öncülük ettiği daha yüksek bir vaftiz şekline de dikkat çekmiştir. Bu, suyla gerçekleştirilenden daha yüce ve daha ruhsal bir gücü simgeleyen *ateşle yapılan vaftizdir.* Böylece sembolik inisiyasyon vaftizinin önemi bir kez daha vurgulanmış olmaktadır.

Su ile gerçekleştirilen vaftiz dünya "içindeki" deneyimler aracılığıyla arınma ve gelişmeyi simgelerken, ateşle gerçekleştirilen vaftiz daha ruhsal bazı deneyimler aracılığıyla arınmayı ve gelişmeyi simgelemektedir. Dışa kapalılığı savunanlar suyla şakraları ya da ruhsal merkezleri oluşturan esirî

madde arasında belli bir bağlantı kurar ve böylece vaftizi bu merkezleri harekete geçirme aracı olarak kabul ederler.

GİZLİ GÜCÜN SAHİPLERİ

Gizli Gücün Sahipleri olarak bilinmek gerçekten de en yüksek dereceden bir iltifattır. Bu isim, normalde kabul edilen anlamıyla güç sahibi insanların bile, Essenîlerin bir şekilde fizikseli aşan gücün gizli kaynağını keşfettiklerinin ve onun kudretli sularından içmeyi başardıklarının farkında olduklarını göstermektedir.

"Gizli Güç" Nasıl Dışa Vuruluyordu?

Essenîlerin bu gizli gücü, kendini iki ana kanaldan dışa vuruyordu. Bunlardan birincisi *fiziksel cesaret kanalı* olarak adlandırılabilir. Bu bağlamda, Flavius Josephus Essenîlerin sahip oldukları gizli gücü birkaç kelimeyle çarpıcı biçimde betimlemektedir. Tarikatı anlatan yazılarında, Essenîlerin üs-

tün bir zihinsel irade uygulayarak acıyı yendiklerini söylemektedir.

Essenîler bu yeteneklerini kendilerini onlara katılmaya ya da yasaklanmış yiyecekleri yemeye zorlayan Romalıların ellerine düştükleri zaman çektikleri işkencelere karşı sık sık kullanırlardı. Bunları yapmaktansa yakılıp parçalanmaya ve diğer işkencelere maruz kalmaya razı olurlar, kendilerine yapılan hakaretlere karşı gülümseyerek onlara işkence yapanlarla öylesine alay ederlerdi ki sonunda işler tersine döner ve duydukları öfke ve hayalkırıklığından dolayı acı çekenler işkenceciler olurdu.

Gizli gücün ikinci kanalı daha çok *kas gücü ve organik güçle,* içsel yaşamdan çok dış dünyayla bağlantılıdır. Essenîler uzun yaşayan insanlardı; çoğunun ömrü 100-120 yılı bulurdu. Bazıları bunu genellikle sebzelerden oluşan basit yiyecekler yemelerine bağlamaktadır. Fakat beslenme alışkanlığının tek başına yaşam süresini belirlemediği de bir gerçektir.

Gözle Görülmeyen Bir Yiyecek Var mıdır?

İsa, *"Ben sizin bilmediğiniz yiyeceğe sahibim"* derken bu muammaya mı değiniyordu? Şurası kesin ki bu sözlerle kişiyi ayakta tutan besinlerin yalnızca fiziksel olmadığını ima ediyordu. Günümüzde, yiyecek ya da suya ihtiyaç duymadan, tüm besinini atmosferden alarak yaşamını sürdüren çeşitli bitkilerin varlığı sayesinde bunun mümkün olabildiği kanıtlanmıştır.

Ayrıca gün boyu sadece bir komünyon ekmeği yiyerek yaşamını sürdüren Therese Neumann adındaki kadın da insanların bildiğimiz "yiyecekler" dışındaki besinlerle de beslenebileceğini göstermektedir. Therese Neumann içimizden herhangi biri gibi yemeyeli aradan o kadar çok zaman geçmiştir ki artık sofraya oturup yemek yemenin nasıl bir şey olduğunu hatırlayamamaktadır! Neumann yaşamını sürdürmeyi nasıl başarmıştır? Bir yerlerden enerji almış olmalıdır. Bu kaynak gözle görülmeyen kozmik enerjilerden başka ne olabilir ki?

Essenîler şüphesiz bu gözle görülmeyen "yiyecek"ten ve bunu kozmik depolardan çekip alma

yönteminden haberdardılar. Günümüz mistikleri esirî maddelerden hayatı sürdürmek için gerekli besinin alınabileceğine ve İsa'nın sözünü ettiği "yiyeceğin" bu olduğuna inanırlar. Essenîlerin acıyı yenmelerini sağlayan üstün irade, görülmeyen enerjilerle gerektiği gibi oranlanarak yönlendirildiğinde esirî maddelerden yaşam verici özellikler kazanmalarını da sağlıyordu.

İsteyen Herkes Essenî Olabilir miydi?

Essenîler, tarikatlarına üye olan kişilerin gizli gücün görünmeyen kaynaklarından yararlanma tekniğinde yeterliliğe ulaşabilme becerisine sahip olmalarına özen gösterirlerdi. Bu nedenle tarikata giriş son derece zordu. Önce üç yıllık bir deneme süresi boyunca tarikata katılacak adayın dayanıklılığı ölçülürdü. Bu süre içinde adaya tarikat sırları verilmeksizin, düzenli üyelerce benimsenmiş birçok geleneğe uyması beklenirdi.

Eğer aday bu deneme süresinde Essenîlerin benimsediği katı disiplinlere uygun şekilde yaşamayı başarırsa, bir Essenînin gizli gücün ya da başka bir

deyişle yaşamın gözle görülmeyen enerjilerinin devamlı kullanımını gerektiren hayatını sürdürebilecek biri olduğuna karar verilirdi.

ALÇAKGÖNÜLLÜ İNSANLAR

Essenîlerin kararlı fakat ılımlı olma ilkeleri onlara *Alçakgönüllü İnsanlar* ismini kazandırmıştır. Ayrıca son derece sade bir hayat sürmelerinin de bunda katkısı vardır. Yiyecek, giyecek ve yaşlılarla bakıma muhtaçlara yardım sağlamak için gereken kısıtlı maddeler dışında kesinlikle mal mülk edinmeye çalışmazlardı. Peşinde koşulmaya değer buldukları tek şey, göklerdeki bozulmaz ve sonsuz hazinelerdi.

Etraflarını etkilemek için gösteriş yaptıkları görülmemiştir. Olduklarından farklı görünmek, Essenîlerin doğasına tamamen yabancıydı. Bugün yaşasalardı; televizyona, jet uçaklarına ve gösterişli bir biçimde döşenmiş evlere karşı hoşgörülü bir kayıtsızlık gösterirlerdi. Ulaşmak istedikleri ideal, kendilerini kısıtlamadan ve başkalarına karşı hoşgörüsüz davranmaksızın, sade bir yaşam sürmekti.

GİZEMLİLER YA DA ESRARLI İNSANLAR

Çağdaşları Essenîlerin gerçek doğasından pek az haberdardılar. Tarihî kayıtlarda onlarla ilgili bu denli az bilginin bulunması, bu tarikatın gizliliğe önem vermesiyle bağlantılıdır. Bu nedenle üye olmadıkça hiç kimse onların faaliyetleri hakkında yazılı ya da sözlü olarak bilgi veremiyordu. Üye olanlarsa tarikata öyle kuvvetli bağlarla bağlanıyorlardı ki, tarikat içi öğretileri açığa vurmakta gönülsüz oluyorlardı. Bundan dolayı Essenîler, *Gizemliler* ya da *Esrarlı İnsanlar* adıyla tanındılar.

Tarikat içi öğretileri öğrenmeye yalnızca, uzun yıllar boyu çabalayarak disiplinli davranışları ve topluluğun katı kurallarına gösterdikleri uyumla kendilerini kanıtlamış olanlar hak kazanırdı.

Hadoth Ne Anlama Geliyordu?

Essenîlerin öğretilerinin birçoğu üyelere *Hadoth* adı verilen gizli toplantılarda öğretilirdi. Hadothlara sadece tarikatın üç aşamasından ya da derecesinden başarıyla geçmiş olanlar katılabilirdi. Adaylar bir yıllık üyelik süresinin sonunda bir Essenîlinin ayırt edici özelliklerinden biri olan karakteristik beyaz giysiyi giymeye hak kazanırlardı. Ama kavranması nispeten daha zor olan öğretiler için bu süre yeterli görülmezdi.

Aday ikinci yıl boyunca tarikatın geleneklerinden birçoğuna uyum göstermekle yükümlüydü. Ancak üyelik denemesinin üçüncü yılı sonunda kendisine, tam donanımlı bir Essenîliyi seyahat ettiği yerlerde başkalarına tanıtacak "tanınma işaretleri" verilirdi. Daha sonra da derin sırların açığa çıkarıldığı ve görülmeyenle ilişkiye geçmenin en katı ama en etkili tekniklerinin öğretildiği Hadoth toplantılarına katılabilme şerefiyle onurlandırılırdı.

Essenî bir çanak-çömlek ustası o günkü işine başlamadan önce yüzünü doğan güneşe çevirerek dua eder ve çalışmalarının kutsanmasını diler.

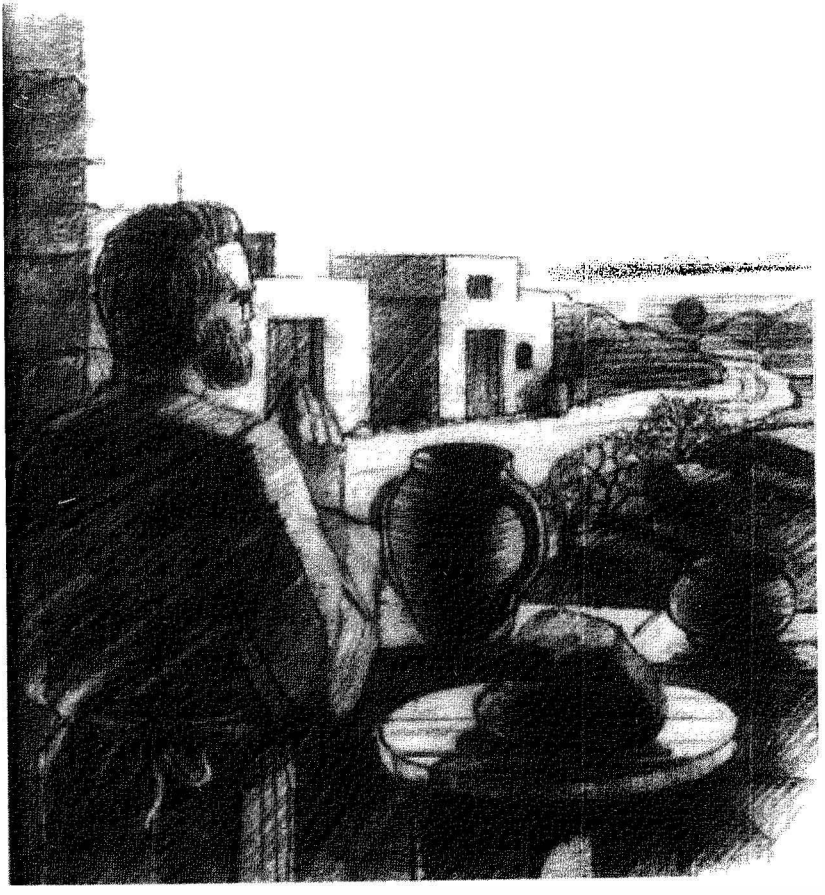

Öğretiler Nasıl Sunulurdu?

Hadoth, bilgelikleri ve Essenî öğretileri konusundaki uzmanlıklarıyla diğerleri arasından seçilmiş olan üç öğretmen tarafından yönetilirdi. Esas öğretmene *Üstat* anlamına gelen *Rabban* ya da *Rabboni* adı verilirdi. Rabban, çoğu Rabbi ya da Öğretmen adıyla bilinen baş asistan tarafından yeniden yorumlanması ve açıklanması gerekecek kadar derin olan Sırları sunmakla görevliydi. *Rabbi'ye* de *Rab* ya da *Asistan Öğretmen* olarak bilinen üçüncü öğretmen yardımcı olurdu. Bu üçü bağlı bulundukları Essenî topluluğun ruhsal liderleriydi; bunların topluluğun maddî anlamdaki faaliyetlerini denetleyen *idarecilerle* karıştırılmaması gerekir.

Üç Öğretmen Neyi Simgelemektedir?

Rabban, Rabbi ve Rab ile ruh, öz ve kişilik ya da bazılarının deyişiyle ruh, zihin ve beden arasında

dolaysız bir simgesel ilişki vardır. Hadoth'daki üç öğretmen, sayelerinde hayatın gizemli yanlarını ya da sırlarını öğrendiğimiz, varlığımızın bu üç unsurunu simgelemektedir.

Essenîlere Ne Oldu?

Essenîlere Gizemliler ya da Esrarlı İnsanlar adının verilmesinin bir nedeni de, anîden ortadan yok olmuş olmalarıdır. Sanki hiçliğe karışıp gitmişlerdir. Essenîlere ne olduğu sorusunun bugüne kadar cevabı bulunamamıştır.

Essenîler birdenbire hem sistemli bir topluluk ve gezici öğretmenlerle şifacılardan oluşmuş bir halk olarak hem de bireysel anlamda, var olduklarına dair en ufak bir iz bırakmadan ortadan kaybolmuşlardır. Tarihin karanlığında tamamen yitip gitmeleri gizemli bir olgu olsa da, bu son derece esrarengiz tarikatın tarihinde aynı gizemliliğe sahip birçok başka olay da vardır.

Essenîlerin Öğretilerinin Toplandığı Kütüphaneye Ne Olmuştur?

Kehanet yoluyla ya da başka bir şekilde Roma tümenlerinin yaklaştığını haber alan Essenîler, el yazmalarından ve öğretilerden oluşmuş muhteşem kütüphanelerini dağıtmaya başladılar. Tarikata ait sırları koruma altında bulundurmaya ve kutsal kitapları korumaya ant içmiş olan Essenîler, bu sözlerine sadık kalarak el yazmalarının ya da tomarlarının birçoğunu özellikle bu amaç için yapılmış toprak kavanozlara koyup ağzını mühürleyerek civardaki mağaralara sakladılar ya da yeraltı kemerlerine gömdüler.

Roma Kartalı Kumran'a girdiğinde onu karşılayan derin bir sessizlik oldu. Eğer Romalı kumandanlar ruhsal sezgi kapasitesine sahip olsalardı topluluğun ortadan kaldırılmasını emretmezlerdi. Bütün yapılar alevler içinde yitip gitti. Essenîler de yok oldular. Sene M.Ö.68'di. O günden sonra da ne bir Essenîliyle ne de Essenîlerin herhangi bir faaliyetiyle ilgili bir kayda rastlandı.

Kütüphanedeki tomarların ne oranda dağıtıl-

dığını hâlâ bilmiyoruz. Belki de önümüzdeki yıllarda bu tomarlardan parçalar bulunacaktır. *Manual of Discipline* (Disiplin Kılavuzu) ve *The War of the Sons of Light with the Sons of Darkness* (Işığın Oğullarının Karanlığın Oğullarıyla Savaşı), Ölü Deniz Tomarlarının dağılmış Kumran kitaplığına ait parçaları olduğunu gösteren el yazmalarından sadece ikisidir.

Bununla birlikte, bunların ve diğer tomarların içerdiği öğretilerin ne kadarının doğru şekliyle kamuoyuna açıklanacağını ancak zaman içinde öğrenebileceğiz. Bilim adamlarının çoğu tutuculuk batağına saplanmış olup tomarlardaki Gizemli öğretileri doğru biçimde yorumlayacak ruhsal anlayışa sahip değildir. Ne yazık ki, bazıları da bu tomarların dış dünyanın karanlığını aydınlatacak ışığını ortaya çıkarmaktansa kendilerini geleneğe bağlı kalmaya mecbur hissedeceklerdir.

Günümüzde Essenîlerin Soyunu Sürdürenler Var mıdır?

Essenîler, yine öğretilerinin birçoğunu gizli tu-

tan bir topluluk olan Masonların ataları olarak kabul edilmektedirler. Bazı Mason sembolleri Essenîlerin öğretilerini sunarken kullanmış oldukları sembollerin aynısıdır. Örneğin, inşaatçı âletlerinin ve her insanın içinde bulunan, Tanrı'ya ait mekânı simgeleyen içsel ruh tapınağının kurulmasıyla ilgili alegorilerin simge olarak kullanımı, hem Masonlukta hem de Essenîlerin öğretilerinde yer almaktadır.

Hücreye ya da iç odaya girerek Baba'ya gizlice dua etmek her Essenîliye ayrı ayrı öğretilirdi. Bu, o zamanlar geçerli olan, herkesin içinde ve olabildiğince yüksek sesle dua etme geleneğine tamamen karşıt bir tutumdu. O günlerde kabul gören davranış hep birlikte dua etmekti. Nasıralı Üstadın havarilerine öğrettiği ise geleneğe ters düşen, tek başına ve ses çıkarmadan dua etme şeklidir.

İsa'nın, mucizelerini gerçekleştirmesini sağlayan yüce İsevî Güçlerle iletişim kurmak için dağa çıkması gibi, Essenîler de gözle görülmeyen âlemlere ait yüce güçlerle iletişime geçmek için kendi içlerindeki bilinç dağına tırmanırlardı. Essenîlerin bu davranışları zamanın geleneklerine bu denli aykırı olduğundan, çağdaşları onlara Gizemliler ya da Es-

rarlı İnsanlar adını vermişlerdir.

Diğer Ezoterik Sanatlar Essenîleri İlgilendiriyor muydu?

Öyle görünüyor ki Essenîler sayılarla ve değişik matematik sembolleriyle ilgili bilimler de dahil olmak üzere ezoterik sanatlarından hiç birini ihmal etmemişler, hepsiyle eşit oranda ilgilenmişlerdir. Hatta Fisagor'un tarikata girdiğine ve matematiksel sembollerini muhtemelen bu kaynaktan aldığına inananlar vardır. Fisagor'un bulduğu semboller öyle gizemli ve karmaşıktı ki sadece bunları yorumlamak amacıyla birbirinden farklı çeşitli topluluklar kurulmuştu.

Yöntemsel düşünmeye alışmış bir matematikçi bu sembollerin içerdiği gizli anlamları asla kavrayamazdı. Derinlerdeki anlamın kavranabilmesi için matematik bilgisinin sezgisel ve ruhsal şuurla desteklenmesi gerekiyordu. Essenîler üstün ya da sezgisel diyebileceğimiz ifadeleri ve ruhsal şuurluluklarıyla sayılar ve matematiksel semboller konusunda ustalaşmışlardı.

Essenîler Kabala'yla ya da başka bir deyişle el yazmalarının şifresiyle de yoğun olarak ilgilenmişlerdir. Bu şifreyi kullanarak düzenli aralıklarla el yazmalarını yorumlamak, bunlara genel anlayışın dışında gizli anlamlar vermek gibi bir töreleri vardır. Onları günümüzde kabul gören anlamıyla "Kabalistler" ya da el yazmalarını anlamak ve yorumlamak amacıyla "Şifre Kullananlar" olarak nitelemek mümkündür.

KUTSAL HALK–DİNDARLAR

Ahlâk ve ahlâk bilimi söz konusu olduğunda, Essenîler diğer bütün halklardan daha fazla saygı görürlerdi. Günümüzde pek de övgü yerine geçmeyen bir deyişi kullanmak gerekirse, "Sözlerinin eriydiler." Herhangi bir iş görüşmesinde bir Essenîliden resmî bir sözleşme imzalamasını istemeye gerek kalmazdı. Çünki verdiği sözü sonuna kadar yerine getireceğine kesin gözüyle bakılırdı. Essenîler günlük hayatları ve iş ahlâklarıyla zamanın diğer halklarından farklı ve kendilerine özgü bir toplum olduklarını göstermişler ve bu özellikleri onlara diğer halkların kendilerine karşı duydukları büyük saygının ifadesi olan *Dindarlar* ve *Kutsal Halk* isimlerini kazandırmıştır.

Essenîlerin ahlâk anlayışından övgüyle söz eden Philo bu halkın atalarından miras aldıkları gelenekler ve kanunlarca yönetildiklerini ve bunların

da tamamıyla insanî bir kaynaktan değil ilâhî bir esinlenmeden gelmiş olmaları gerektiğini belirtir.

Essenîler İçin Hangi Kişilik Özellikleri Önemliydi?

Essenîler her şeyi Tanrı'yla bağdaştırırlardı. Ölümsüzlüğe ve doğruluğun, uğrunda çabalamaya değecek ödüller getireceğine inanırlardı. Vergi vermeye karşı değillerdi, fakat o zamanlar geçerli olan, tapınakta hayvan kurban etme geleneğini hoş karşılamazlardı. Tutumlu ve erdemliydiler ve Josephus'un belirttiğine göre doğruluğu aramakta o devrin bütün halklarından öndeydiler. Hatta zaman zaman İsa'yla karıştırılan önemli önderlerinden birisi *Dürüstlük Hocası* adıyla bilinirdi. Essenîlerden bazıları evlenmeyerek manastırlarda bekâr hayatı yaşarlar, aile reisi olarak bilinen bazıları da evlenerek aile kurarlardı. Essenîler köleliği hoş görmezler ve evlerinde uşak bulundurmazlardı.

Essenîler gruplar hâlinde biraraya gelerek "kooperatifler" oluştururlardı. Malları ortaktı ve kazandıklarını da seçmiş oldukları idarecilere teslim

ederlerdi. Fakat bu gelenek komünizmle karıştırılmamalıdır. Essenîler maddiyatla ilgili işlerde genellikle topluluk ruhundan kaynaklanan bir sadakat ve çaba gösterirler, bir oranda da çalışmalarını işbirliği içinde yürütürlerdi.

Bu, komünist sistemdeki siyasal etkinlikten oldukça farklı bir anlayıştır. Aslında Essenîler tamamen demokratik bir toplum düzenine sahiptirler. Tarikatla ilgili çeşitli işler, her üyenin katılma ve oy verme hakkı bulunan *Çokların Oturumu* adı verilen bir toplantıda görüşülüp karara bağlanırdı.

Her gün güneş doğmadan önce dua edilir, bu dualar tamamlanmadan hiçbir konu üzerinde tartışılmazdı. Bir Essenînin kendini adamış tutumu günün ilk ışıklarından başlayarak gün boyu gerçekleştirdiği etkinlikler boyunca devam ederdi. Maddiyatla en fazla ilgili işlere bile bir dua, bir anlık bir meditasyon ya da eldeki işin kutsanması için yakarma gibi bir çeşit ruhsal dışavurum eşlik ederdi

Rabban, Rabbi ve Rab, Hadoth adı verilen gizli toplantıda tarikata katılmak isteyen Essenîli bir adaya Gizemlerin anlamını aktarıyorlar

İsevîliğin Başka Hangi Gelenekleri Essenîlerden Kaynaklanmış Olabilir?

İsevî mezheplerinden birçoğunda önemli bulunmasına karşın büyük oranda ihmal edilen şükran duası, Essenîlerde en yüce amacına ulaşacak biçimde uygulanırdı. Dua yalnızca yiyeceği sağlayan ilâhî kaynağa birkaç yüzeysel sözle şükran sunma amacını taşımazdı. Esas amaçlanan, maddeye, onu içselleştirmeye hazırlanan kişinin hayatına ya da varlığına katılmadan önce ruhsal bir nitelik kazandırılmasıydı. İsa da Son Yemek'te ekmeği ve şarabı kutsarken benzer bir anlayıştan hareket etmiştir.

Rabbin Duası olarak bilinen dua aslında Essenîlerce benimsenen kavramlar aracılığıyla sunulmuş bir bilgidir. Duada *"Senin isteğin yerine gelecek"* denilmektedir; bir Essenî de tüm hayatını Göklerdeki Baba'sının isteğini yerine getirmeye adardı. Essenîler Göklerdeki Baba'nın iradesi ile iletişim kurduklarında bu iradenin cennette ya da hayatın üst tezahür sahalarında olduğu gibi "dünya yüzünde" ya da fiziksel tezahür sahasında da gerçekleşeceğine inanırlardı.

Aynı duada *"(Sonsuz) krallık senindir"* ifadesi geçmektedir. Essenîler insanların dünya yüzünde kendi elleriyle gerçekleştirdikleri şeylerin belli derecede bir önem taşımakla birlikte sonsuz olmadığına inanırlardı. Bunun yanında hayatın gözle görülmeyen sahalarında gerçekleştirilenlerin sonsuza kadar varlıklarını ve etkilerini sürdürdükleri kabul edilirdi.

"Ve sonsuz güçle zafer de." Essenîler varlıkların ve gözle görülmeyen sahalardan gelen ışımaların sonsuz varlığa sahip İlâhî Tanrı'nın sonsuz gücü olduğuna inanırlardı. Zaferin de hayatın üst sahalarından gelen sonsuz bir ışıma, asla sönmeyecek yüce bir ışık olduğunu bilirlerdi.

Essenîler Hayatın Sonrasını Nasıl Görüyorlardı?

Essenîler ölümsüzlüğe, ruhun bir şekilde bedenin içine girmiş gizemli bir "nefes"ten ibaret olduğuna ve burada hapsedildiğine inanırlardı. Onların inancına göre, yaşam sona erdikten sonra, insan bu dünyadaki davranışlarına bağlı olarak ödüllendiri-

lir veya cezalandırılırdı. Josephus bize suç ya da günah işleyen bir Essenîlinin toplum dışı bırakıldığını bildirmektedir. Hatta ahlâkî ölçütlere karşı gelmenin utancıyla açlık orucuna girip ölmesi de az rastlanan bir durum değilmiş. Josephus Essenîlerin dürüstlükleriyle ün saldıklarını ve barış elçileri olduklarını da eklemektedir.

"Dürüstlük Hocası" Kimdir?

Ölü Deniz Tomarları arasında bazı kısımları bulunan Habakkuk Tefsiri, Essenî kaynaklıdır. Bu tefsirde rahip olduğu ve ilâhî güçlerle bağlantısı olduğu söylenen "Dürüstlük Hocası"ndan söz edilmektedir. Bu Dürüstlük Hocası'nın, İsa'nın örnek aldığı ve izinden gittiği kişi olduğu anlaşılmaktadır. Fakat daha sonraki bir dönemde yaşamış olması da muhtemeldir. Bazıları da onun gençlik günlerinde İsa'yı eğitmekle görevlendirilmiş ilâhî elçilerden biri olduğunu öne sürerler.

İlâhî güçlerle bağlantı kurmak Essenîler arasında saygı gören ve evrensel anlamda kabul görmüş bir etkinlikti; onların bu konudaki dikkat çekici ye-

teneklerinin dindarlıklarıyla kazandıkları özel değerden kaynaklandığına inanılıyordu. Onları dinî âyinlere katılmaktan hiçbir şeyin alıkoyamayacağı biliniyordu. Ayrıca Essenîler için hayattaki her etkinlik birtakım dinî uygulamalarla dolaysız olarak bağlantılı olmasa bile ruhsal bir boyut taşımaktaydı.

KÂHİNLER

Betlehem halkını katlettirerek kötü bir üne kavuşan Herod, hükümranlığının ilk dönemlerinde Essenîlere olumlu bir gözle bakıyordu. Josephus'un bildirdiğine göre, Essenîler Herod'un krallığının sınırları içinde yer alan diğer halklara karşı uyguladığı zalimce davranışlara maruz kalmamışlardır.

Efsaneye göre Herod'un Essenîlere karşı bu pek de eşine rastlanmayan kollayıcı tavrı çocukluk tecrübelerinden kaynaklanmaktadır. Herod bir gün okula giderken Manahem adındaki Essenîli bir kâhin ona kral olacağını söylemiştir. O zamanlar bu pek mümkün görünmüyordu. Fakat Manahem avucunun içiyle Herod'un sırtını sıvazlayarak o andan itibaren talihinin değişeceğini... harika bir krallık kuracağını... hayatı boyunca çok mutlu olacağını, fakat bazı özellikleri nedeniyle çok acı çekeceğini söylemiştir.

Herod, siyaset sahnesinde talih yüzüne gülüp de gerçekten kral olunca Essenîli kâhinin kehanetini hatırlamış ve Tarikata ve üyelerine karşı son derece anlayışlı davranmaya başlamıştır. Kehanetin gerçekleşmesiyle Herod'un kâhinlik sanatlarına olan inancı güçlenmiş ve daha sonra doğuştan Yahudilerin kralı olan biri hakkındaki kehanetlere dair krallığının bilgelerine danışırken son derece ilgili davranmıştır.

Essenîler DDA (Duyular Dışı Algılama) Uyguluyorlar mıydı?

Kehanet yeteneği, günümüzde olduğu gibi o zamanlar da bazıları tarafından küçümseniyor, bazıları tarafındansa saygı görüyordu. Essenîler bu alanda son derece yüksek bir düzeye ulaşmayı ve bu düzeyi korumayı başararak bu özel beceri gerektiren yeteneklerinden dolayı ayrıca saygı görmüşlerdir. Josephus, onların bu yetkinliklerini *"kutsal kitapları okumalarına, çeşitli arınma biçimleri uygulamalarına ve peygamberlerle devamlı iletişim içinde olmalarına..."* bağlamaktadır.

Bu durumda, Essenîlerin çeşitli dinî uygulama-

lar yoluyla kehanet etkinliğinde bulundukları anlaşılmaktadır. "Kutsal kitapların okunması" ve "çeşitli arınma biçimlerinin uygulanması", şuurun zaman ve mekânın yeteneklerimiz üzerindeki kısıtlamalarının dışında var olan, gözle görülmeyen âlemlere uyum sağlamasına yarıyordu.

Yukarıda sözü geçen iki etkinlik sayesinde şuur zaman ve mekânın anlık olarak aşılabildiği o özel duruma ulaşıyordu. "Peygamberlerle sürekli iletişim içinde olmak" da şuurun, kehanet sanatında az ya da çok yeteneği olanlara özgü genel düşünce akışına uyum göstermesini sağlıyordu. Böylece kâhince düşünmek, Essenî toplumundaki kadın ve erkek kâhinlerin hayatında alışkanlık hâline gelmiş bir tutum oluyordu.

Essenîler karmaşık ve gizemli bir sanat olan rüya yorumculuğunda da son derece ustaydılar. Tarihçi Josephus bize Archelaus'un rüyasının hikâyesini şöyle anlatıyor: Herod'un oğlu olan Archelaus gece gördüğü rüyayı yorumlamaları için saray bilgelerini çağırır, fakat bunlar rüya ile ilgili birbirlerinden farklı yorumlarda bulunduklarından tatmin olmaz.

Bu sırada Simon adında bir Essenîli kralın mai-

yeti önünde konuşmak için izin ister. Archelaus'un rüyasında on mısır başağının öküzler tarafından yendiğini görmesini, saltanatının onuncu yılında sona ereceği biçiminde yorumlar. Onun bu yorumu rüyayı hükümdarın hoşuna gidecek biçimde yorumlayan diğer kâhinlerin yorumlarıyla benzeşmese de, sonunda doğru çıkar.

Essenîler Kâhin Olarak Nasıl Tanınıyorlardı?

Tarikat dışındaki kişiler Essenîler tarafından yapılan kehanetlere diğer kâhinlerinkilerden çok daha fazla güveniyorlardı. Kendilerinde kehanet yeteneği bulunduğunu iddia edenlerin hayatlarında açıkça görülen bazı eksiklikler olmasına karşın, Essenîler insanlarda güven uyandıran "nurlu" bir hayat tarzına sahiptiler. Tartışma götürmeyen erdemlerinin ışığında, Essenî tarikatı üyelerinin, onları gelecekteki olaylardan haberdar eden, gözle görülmeyen âlemlerle saf ve açık bir bağları olduğuna inanılıyordu.

Essenîlerin tarihini antik dönemlere kadar ince-

leyen otoriterler, 1. Samuel'in 19. bölümünde sözü geçen "Kâhinler Okulu" ile bu halk arasında bir bağ olduğuna dair kanıt bulmuşlardır: *Ve Saul David'i alması için elçiler gönderdi. Ve bu elçiler kehanette bulunan kâhinler grubunu ve başlarında duran Samuel'i görünce, Tanrı'nın Ruhu, Saul'un elçilerinin üstüne geldi ve onlar da kehanette bulundular.*

İncil tarihçileri bu kâhinler grubunun kehanet gücüne sahip ve sadece kehanetle uğraşmakla kalmayıp kehanet yeteneğini geliştiren çeşitli disiplinleri incelemeye de zaman ayıran oldukça kalabalık bir topluluk olduğunu söylerler.

Kanunlar Kitabının üçüncü bölümünde, Peter'in *"Sizler kâhinlerin çocuklarısınız."* biçimindeki sözlerine yer verilir. Bilim adamları bu elyazmasında ve diğerlerinde Essenîlerle ilk İsevî toplulukları arasında bağlantı olduğunun izlerini görmektedirler.

ŞİFACILAR

Essenîler kabaca, *Practici* ve *Therapeutici* adı verilen iki gruba ayrılırlardı.

"Practici" Kimlerden Oluşurdu?

Kendilerine Practici adı verilen meslek sahipleri daha çok hayatın maddî yönleriyle ilgilenen kimselerdi. Giysi ve çanak- çömlek gibi gerekli maddeleri üretirler, yiyecek yetiştirirler ve buna benzer etkinliklerde bulunurlardı. Bu maddelerin topluluk tarafından kullanılmayıp arta kalan kısmı genel ticaret pazarlarına götürülerek buralarda en yüksek standardı oluştururlardı. Essenîlerin uyguladığı ticarî yöntemler onlara ticaret dünyasında büyük itibar kazandırırdı.

Peki ya Therapeutici?

Kendilerine Therapeutici ya da Therapeutae adı verilen grubu şifa sanatıyla ilgilenen Essenîler oluştururdu. "Essenîler" kelimesinin Arami dilindeki en yakın karşılığı "şifacılar" dır. Vücudun şifaya kavuşturulması Essenîler için kutsal bir işti ve bundan dolayı bu etkinliğe kayda değer derecede ilgi gösterirlerdi.

Essenîlerin Mısır'daki ünlü Maoris Gölü yakınlarında yerleşmiş olan bir kolu şifacılık alanındaki başarılarıyla ün salmıştı. Genç İsa'nın şifa sanatlarıyla ilgili ilk eğitimini bu Essenîli şifacı topluluğun üyelerinden aldığı şeklinde iddialar ortaya atılmıştır.

Essenîler Fiziksel Bedenle İlgili Olarak Neler Düşünüyorlardı?

Birçok din sistemi fiziksel bedeni aşağılarken, Essenîler onun "Yaşayan Tanrı'nın tapınağı" olduğuna ve bu nedenle de ona değer verilmesi gerektiğine inanırlardı. Lâyık olmayanların (şeytanların?)

kutsal bir mekâna girmesinin içlerinde barınamayacakları bir ruhsal atmosferin yaratılması yoluyla engellenmesi gibi, hastalanmış bir bedendeki istenilmeyen unsurların da Kutsal Gücün dokunuşuyla uzaklaştırılabileceğine inanırlardı.

Essenîlerin Üç Ana Şifacılık Yöntemi Neydi?

Essenîler şifacılık sanatında üç ana ilkeye bağlı kalırlardı. Her şifacı elindeki olgunun gerektirdiklerine göre bu ilkelerin varyasyonlarını ve uyarlamalarını uygulardı. Öncelikle, İlâhî Gücün insanlığın maruz kaldığı hastalıklara karşı bir panzehir olarak, kendisini bitkiler âleminde ortaya koyduğuna ve herhangi bir bitkinin ya da ağacın köklerinde, yapraklarında veya kabuğunda bütün hastalıklara karşı bir teskin edicinin bulunduğuna inanılırdı.

Bu nedenle Essenîlerin kelimenin en olumlu anlamıyla bitki uzmanı oldukları söylenebilir. Onlar, bir bitki ya da ottaki şifa veren maddelerin sadece bitkinin doğal gelişiminin bir sonucu olmadığı,

İlâhî Yaratıcı tarafından oraya özel olarak yerleştirildiği fikrini benimsemişlerdi. Şifanın bitkinin doğal gelişimi olduğu düşüncesi, kendisini Tanrı'nın bitkiler âlemindeki kişisel unsuruyla iletişim içinde hisseden Essenîlere çok uzak gelecekti.

İkinci bir şifa yöntemi de "şifa taşları"nın -türlü kaya ya da sertleşmiş toprak parçalarının- kullanımını içeriyordu. Şifacılığın bu yüzü muhtemelen manyetik özellik taşıyan, mıknatıs taşı benzeri taşların keşfiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Bu tür taşların, bu tedavi şeklinde ustalaşmış birisinin hâkimiyeti altında, manyetik alanları etkileme gücü daha sonraki dönemlerde herkesçe bilinir hâle gelmiştir. Essenîler ayrıca doğal kaynaklardan çeşitli merhemler üretirlerdi. İsa'nın kör adama ilâç olarak verdiği kil ve tükürük, büyük bir ihtimalle bu doğal kaynaklarla bağlantılıdır.

Essenîlerin son derece usta oldukları üçüncü şifa yöntemi de etraflarını çevreleyen görülmez âlemlere ait tedavi edici güçlerin kullanımına dayanmaktaydı. Sayısız deneyim ve yıllar süren uygulamalar sonucu bu üst âlemlere ait şifa güçlerini kullanmada eşsiz bir ustalık kazanmışlardı.

İsa Essenîlere Ait Şifa Yöntemlerini Kullanıyor muydu?

Essenîler bu gözle görülmeyen enerjilerin uygun biçimde eğitilmiş ve disipline edilmiş şuurun denetimi altına girebileceğini keşfetmişlerdi. Zihin gücünün görülmeyen âlemlere ait üstün nitelikli enerjilere uygulanması, Essenî kültürü içinde yüksek bir noktaya getirilmişti. Her fırsatta bu enerjilerin ruhen harekete geçirilmesi üzerinde ısrarla duruyorlardı. Böylece yaratılan ruhsal özün etkisi altında, hiçbir hastalığın yüksek güçlerin uygulanması karşısında dayanamayacağına inanılırdı.

Nasıralı İsa'nın bu alandaki ustalığını kim inkâr edebilir? Bu da onunla Essenîler arasındaki son derece açık bağlantılardan sadece birisidir. Onun kısa peygamberlik öyküsü, üst âlemlere ait enerjilerin bedensel ya da ruhsal rahatsızlıkları olan kimselere uygulanmasını içeren olaylarla doludur. İsa, bu kimselerin bedenlerine, zihinlerine ve hayatlarının diğer unsurlarına ruhanî bir gücün akmasını sağlayarak onları sağlıklarına kavuşturuyordu.

İSA BİR ESSENÎ MİYDİ?

Birçok insan için İsevîliğe has öğretilerin İsa'nın yaşadığı çağdan önceki bir dönemde ortaya çıkmış olması ihtimalini düşünmek bile imkânsızdır ve böyle bir düşünce akla gelse bile hemen uzaklaştırılmalıdır. Bu insanlar İsevîlikle ilgili her öğretinin öncelikle İsa aracılığı ile ortaya çıktığı şeklinde bir sabit fikre kapılmışlardır.

Bu satırların yazarı ise, elli yol boyunca İsa'nın İsevîlik Sırlarını inceleyip bunları başkalarına öğrettikten sonra, sunduğu bazı öğretilerin onun zamanından önce de var olduğu fikrini kabul etmenin bu olağanüstü insanın hayatından hiçbir şey eksiltemeyeceği düşüncesine varmıştır. Bu fikrin kabul görmesi onun **Üstatların Üstadı** olduğu gerçeğini, herkesten önce onun ilâhî âlemlerle Kutsallığın tüm unsurlarını ve özünü ifade edebilecek derecede güçlü bir bağlantı kurma yöntemi bulduğunu de-

ğiştirmez.

Şu anda var olan her şeyin geçmişte de var olmuş olduğunu; gözle görülen ya da görülmeyen âlemlere ait olsun, şimdide var olan her enerjinin geçmişte de var olmuş olduğunu ilk kez ortaya koyan İsa'dır. Bir çok durumda şekillerin değişmiş olduğu, günümüzdeki madde şekillerinin hepsinin onun zamanındakilerin tamamen aynısı olmadığı doğrudur.

İsa Öğretiler Ortaya Koymanın Yanı Sıra Onları Yeniden Yorumlamış mıdır?

Düşüncelerin bir çağdan öbürüne yeniden yorumlandığı da doğrudur. İsa'nın kendi yaşadığı çağdan öncesine ait el yazmalarına başvurarak onları o zamanın geleneklerine uymayan bir bakış açısıyla yorumladığı da olmuştur. Bununla birlikte Ebedî Varlık ile ilgili temel öğretiler çağlar boyunca aynı kalmıştır ve İsa'nın ortaya koymuş olduğu öğretilerden birçoğunun Essenîlerin öğretilerinde de vurgulanmış olması son derece dikkat çekicidir.

İsa'nın Bir Essenî Olduğunu mu Düşünüyorsunuz?

İsa'nın bir Essenî olduğu fikrini destekleyen tarihî bir kanıt olmamasına karşın aynı derecede tarafsız bir bakış açısıyla hem İsa'nın hem de Essenîlerin öğretilerini inceleyenler, bu ikisi arasındaki benzerliklerin farklılıklardan çok daha çarpıcı ve inandırıcı olduğu sonucuna varacaklardır.

Bu kitapçığın sınırları içinde bile İsa'nın ve Essenîlerin öğretileri arasında aşağıdaki noktalarda benzerlikler bulunduğuna tanık olduk:

1. Melekbiliminin uygulanması;
2. Vaftiz âyini;
3. Dua yöntemleri ve göksel âlemlere ait güçlerin kullanılması;
4. Öğretilerin biri kitleler için, diğeriyse tarikata yeni katılacaklar için olmak üzere iki farklı anlama gelecek şekilde sunulması;
5. Yiyeceklerin kutsanması;
6. Üstün bir krallığın, yani "Göksel Baba'nın Krallığı"nın tanınması;
7 Kehanet uygulaması;

8. Şifacılık uygulaması.

İsa bu ilkeleri sadece peygamberliği süresince benimsemekle kalmamış, özel hayatında da Essenî disiplininin gerektirdiği şekilde yaşamıştır. Alçakgönüllü ve merhametli olması, ahlâkın önemini vurgulaması, alt benliğin üst benliğe feda edilmesi konusunda katı bir disiplini savunması, ruhsal âlemle iletişim kurmak üzere düzenli aralıklarla maddî dünyayı terk etmesi ve başka nitelikleri onun Essenîlerle paylaştığı ortak özelliklerdir.

İsa "Yılanlar Kadar Tedbirli ve Güvercinler Kadar Saf Olun" Demekle Ne Demek İstemiştir?

İsa havarilerini mucizeler gerçekleştirmeye gönderirken onlardan "yılanlar kadar tedbirli ve güvercinler kadar saf" olmalarını istemiştir. Bu emrin Essenîler tarafından kabul görmüş dışa kapalı öğretiler arasında yer alan antik Gizemlerin dilinde olduğu hemen anlaşılmaktadır.

Yılanlar kadar bilge olmak, kundaliniyi kafadaki

ruhsal ve psişik merkezlere doğru izlediği yılan gibi kıvrılan kanallar boyunca uyararak bilgeliğe (kozmik bilince) ulaşmak anlamına gelmektedir.

Güvercinler kadar saf olmaksa saf bir bilinçle bu amaca ulaşmak için çabalamak anlamına gelir. Kundalininin yukarıya doğru akışını (yılan gücünü) uyarmak için verilen talimatlara daima onun ahlâkî kullanımıyla ilgili uyarıların eşlik etmesi dikkat çekicidir.

Ve ne tuhaftır ki, antik Gizemlere ait bu öğreti hem Essenîler hem de İsa tarafından geliştirilmiştir. İsevîliğin temel öğretisinin orijinal hâlinden bu derece saptırılmış olmasına üzülmemek elde mi?

Essenîler İsevîliğin Yanı Sıra Başka Dinleri de Etkilemiş Olabilirler mi?

Buda, Musa, Zerdüşt ve daha birçok Işık Üstadının da Essenîlerin öğretilerinden yararlanarak yüce Essenî öğretilerini yaşamış oldukları çağa uygun olarak yeniden yorumladıklarına inananlar vardır.

İsa'nın ve Essenîlerin öğretileri arasındaki bu

açık ve belirgin ilişki, onun bu gizemli Toplulukla yakından ilişkili olduğuna dair diğer kanıtlar kadar geçerlidir.

Birbirinden az çok ayrılmış ve bireysellik kazanmış İsevî toplulukların çeşitli doktrinlerine muhtemelen en yakın kişi olan St.Augustine şunları söylemiştir: *" şimdi İsevîlik adı verilen din antik çağda yaşamış insanlarca bilinmekteydi, hatta insanlığın başlangıcından İsa'nın eti ve kanıyla ortaya çıktığı zamana kadar geçen süre içinde bu dinin hep varlığını koruduğunu söylemek yanlış olmaz. İsa'nın ortaya çıkmasıyla birlikte önceden zaten var olan gerçek din İsevîlik olarak anılmaya başlanmıştır Günümüzde İsevîlik dininin İsa'dan önce var olmadığına değil, İsa ile birlikte bu ismi aldığına inanılmalıdır.*

"Kilise tarihinin babası" olarak bilinen Eusebius da *"antik çağda yaşamış olan Therapeutae (Şifacılar)'nin İsevî olduklarını ve onların antik çağa ait yazılarının da bugünkü İsevîliğin dört İncil ve Yeni Ahit'teki bir resul tarafından yazılmış mektup (epistle) olduğunu"* yazmıştır.

Bu oldukça alışılmadık bir iddiadır. Eusebius İsevîlerin en eski yazılı belgeleri olan akidelerle risalelerin Essenî geleneğinden kaynaklandığını mı

söylemektedir? Söylediği tam olarak budur. Bu yazılı belgelerde anlatılan olayların tarihsel gerçekliğe sahip olmadıklarını ima etmemekte, fakat bu belgelerin İsevîlikten önce var olmuş İsevî grubun -yani Essenîlerin- tüm öğretiler ve yazmalarıyla ilintili olduğunu söylemektedir ve bilim adamları Ölü Deniz Tomarlarını yorumlayıp değerlendirmeye devam ettikçe bu fikrin destekçileri artacaktır.

İsa Essenîlerden Neden Söz Etmemiştir?

İsa'nın Essenîlerden hiç söz etmemiş olması dikkat çekicidir. Bu ilk bakışta son derece tuhaf bir durum gibi görünmektedir. İsa Sadukilerden ve Ferisîlerden bahsederek onların ruhsal gerçekliği yanlış olarak yorumlayıp uygulamalarını eleştirmiştir. Fakat Essenîlerden hiç söz etmemiştir. Bunun nedeninin kendisinin de bir Essenî olması ve bu tutumunun gizlilik yeminine uymaktan başka bir anlamı olmadığı sonucuna varmak fazla bir hayal gücü gerektirmemektedir.

Essenîlerden hiç bahsetmemiş olması aslında İsa'nın onların tüm öğretilerini benimsemiş oldu-

ğunu gösteren en önemli kanıttır.

Bir keresinde kendisine öğretilerini kimin yetkisiyle verdiği sorulduğunda bu soruya cevap vermemiştir, çünki o sadace tek bir yetkiye sahipti ve bu yetki de Gerçek'ti. Gerçek -değişik görüntülere bürünse de- her çağda, her grup ve hatta her birey için var olmuştur. Aynı şey İsevîliğin temel unsurları için de geçerlidir. Onlar İsa'nın zamanından önce de var olmuşlardır.

Fakat bu gerçek onların değerinden bir şey eksiltmez. Zaten sahip oldukları ışık daha da parlaklaşır, çünki eğer İsa'nın zamanından önce var oldukları kabul edilirse ölümsüzlük niteliğine sahip olduklarına ilişkin inancımız daha da güçlenir.

Essenîler Bir Kurtarıcı Okulu Olarak mı Var Olmuşlardır?

Essenîlerin var oluş amaçlarının sadece çeşitli peygamberlerin ve kurtarıcıların misyonları hakkında bilgilendirilmelerini sağlayan bir kanal oluşturmak olduğuna inananlar vardır. Bunlara göre topluluğun ana işlevlerinden birisi de bu kutsal ki-

şilere yol açma hazırlığı sürecinde görev almaktır. Gizemli fakat tarihî bir gerçek, özellikle İsevîlik bağlamında bu düşünceyi desteklemektedir.

Essenîler Kumran Merkezini İ.Ö. 31'e yakın bir dönemde terk etmişlerdir. Neden ve nereye gittikleri kimse tarafından bilinmemektedir. İ.S. 6 yılında yine anîden ve gizemli bir biçimde geri dönmüşler; merkezlerini yeniden kurmuşlar, âyin havuzlarını genişletip sayılarını artırmışlar ve var olanlara ek olarak daha geniş toplantı salonları inşa etmişlerdir. Essenîlerin geriye dönüp etkinliklerini artırdıkları dönemin tam da İsevîliğin başlangıcına denk gelmesi rastlantıyla açıklanamaz. Bundan birkaç yıl sonra da arkalarında hiçbir iz bırakmamayı başararak yeniden ortadan kaybolmuşlardır.

Bu dikkate değer insanlar İsa'nın peygamberliğe hazırlanmasında ona yardımcı mı olmuşlardır?

Essenîler İsevîliğin tohumlarının atıldığı ruhanî toprak işlevini mi görmüşlerdir?

Bu iki soruya da olumlu cevap vermek mümkündür. Dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın hiçbir İsevînin Essenîlerin bıraktığı görkemli mirastan utanmasına gerek yoktur.

Essenîler *neden* ortadan kaybolmuşlardır?

Bu noktadan şu sonuca varabiliriz: Essenîlerin sunduğu dışa kapalı öğretiler sayesinde kişi artık bir aracının yardımına gereksinme duymadığı, kendi kendisinin rahibi olduğu gelişmişlik düzeyine ulaşmaktadır. Bu öğretilerin sunulmasıyla Tarikat görevini tamamlamış ve artık ona ihtiyaç kalmamıştır.

Eğer Essenîlerin var oluş amaçları ve işlevleri bu idiysese, o zaman gerçekten büyük bir sorumluluk taşımaktadırlar ve hepimiz onlarla sonsuza kadar gurur duymalıyız.

ESSENÎ YAZILARINDAN ALINTILAR

Gündüz olduğunda, gece geldiğinde,
Tanrı'nın Ahdi'ne gireceğim;
Gece ve sabah bizi terk ettiklerinde,
O'nun emirlerini zikredeceğim,
Ve onlar var olduğu sürece,
Onların içinde dönüşü olmayan (ebedî) ülkemi kuracağım.
Hükmümü günahlarıma bakarak vereceğim,
İsyanlarım beni kendi gözümde bir derece alçaltacak.
Fakat Tanrı'ya Benim Adaletim diye sesleneceğim!
Ve o En Yüce Varlığa iyiliklerime dester ver diyeceğim!

Ellerim ya da ayaklarımla bir işe girişmeden önce
Onun ismini kutsayacağım;
Dışarı çıkıp döndüğümde, başladığım her işte,
Ona sevinç çığlıkları atacağım.
İnsanların önüne serdiği masadan dolayı
Ve dünyadaki nefis meyvelerle beslenmek için

Elimi ağzıma götürmeden önce,
O'nu ağzımdan çıkanla kutsayacağım.

Korkunun ve dehşetin tutsağı olduğumda,
Sıkıntıya, umutsuzluğa düştüğümde,
O'nun adını anacağım.
O'nun varlığını tanıyacağım çünkü O olağanüstü
Ve O'nun Kudretini düşüneceğim;
Ve her gün O'nun yardımlarına bel bağlayacağım.
Bütün canlıların hükmünün O'nun elinde olduğunu ve O'nun her işinin doğru olduğunu biliyorum;
Istırap çektiğimde O'na dua edeceğim,
O beni kurtarınca da yine sevinç çığlıkları atacağım.

* * *

Hiç kimseye kötülükle karşılık vermeyeceğim,
Ve herkesin peşine iyilikle düşeceğim;

Çünki bütün yaşayanların hükmü Tanrı'nın
elinde,
Ve herkese karşılığını verecek olan da yalnız
O.

* * *

O, beni aydınlatan ışığı bilgeliğinin kaynağından döktü,
Ve gözüm O'nun mucizelerine şahit oldu
Ve kalbimin ışığı gelecek olan Esrarı delip
geçiyor.

O ebedî Varlık benim sağ elimin dayanağı;
Adımladığım yol sağlam kayalar üzerinde,
Önüme çıkan hiçbir şey beni korkutamayacak.
Çünki adımlarımın altındaki kaya Tanrı'nın
gerçeği
Ve O'nun kudreti sağ elimin dayanağı,
Ve beni haklı çıkaran O'nun Adaleti.

Kalbimdeki ışık O'nun harika Mucizelerinden geliyor,

Gözlerim Bilgeliğe O'nun ebedî varlığında
şahit oldu.
Çünki Sen olmadan hiçbir yol mükemmel
değildir,
Ve Senin iraden olmadan hiçbir şey gerçek-
leşmez.
Bütün bilgiyi öğreten Sensin,
Ve yaratılan her şey Senin iradenle var olu-
yor.
Ve Senin dışında, verdiğin kararı tartışacak
Ve Senin kutsal Düşünceni kavrayacak
Ve Senin Gizemlerinin derinliğine inecek
Ve Senin bütün Mucizelerini ve Kudretinin
gücünü anlayacak bir ikinci varlık yok.

Ve ben hiçbir insana hizmetçi olmayacağım
Ve hiçbir insana sığınmayacağım,
Yalnızca Sana sığınacağım,
Çünki arayanlar bulur.
Onun hakkında düşünenler ve onu seven-
ler
Ebediyete kadar sürecek çağlar boyunca
Yaşayacaklar.

Yazar Hakkında...

Robert Chaney bir öğretmen, filozof, yazar ve mistik olarak uluslararası ün sahibi olmuş biridir. Basılmış kitaplarının ve verdiği derslerin konuları arasında mistisizm, kendi kendini geliştirme, şifacılık ve felsefe bulunmaktadır.

Dersleri ve yazıları dünyanın her tarafndaki metafizikle ilgili bilim adamları tarafından coşkuyla takip edilmektedir. Gizemci felsefe ve ezoterik bilgelik alanlarında zamanımızın en önde gelen ustalarından biri olarak kabul edilmektedir.

Birkaç yıl Miami (Ohio) Üniversitesi'ne devam ettikten sonra ruhsal eğitmenlik ve vaizlik alanına girmek üzere işletmecilik kariyerini bırakmıştır. Hayatının yarım yüzyıldan fazlasını insanlara yardım etmeye ve onlara kendi gördüğü şekliyle gerçeği öğretmeye ayırmıştır. Bu sırada bilim adamı kimliğini de kaybetmemiş, daha çok aydınlanmak ve gerçeği daha iyi kavrayabilmek yolundaki araştırmalarını aynı coşkuyla sürdürmüştür. Verdiği

seminerler ve yazdığı kitaplar aracılığıyla sahip olduğu ışığı ve kazandığı anlayışı sürekli olarak başkalarıyla paylaşmaya devam etmektedir.

KİTABIN ORİJİNALİNİ YAYINLAYAN ASTARA YAYINEVİNDEN BİR MESAJ

Bu kitabı yayınlayanlar bu işi onun sizin hayatınıza fiziksel, duygusal, zihinsel ve ruhsal olmak üzere çeşitli düzeylerde katkıda bulunacağı inancıyla gerçekleştirmişlerdir.

Aslında biz bu kitabın yayınevimizin *Astara'nın Yaşam Kitabı* adıyla bilinen mistisizm ilgili araştırmalar serisinin bir devamı olduğunu düşünüyoruz. *Yaşam Kitabı*'nı oluşturan dersler yalnızca dünyanın her tarafındaki Astara üyelerine dağıtılmaktadır. Astara 1951 yılında kâr amacı gütmeyen dinî ve eğitimsel bir organizasyon olarak kurulmuştur ve aşağıdaki unsurları içermektedir:

1. Mistik İsevîliğe yönelen, fakat bütün dinlerin insanlığın yararına olduğunu kabul eden, tüm dinleri içeren bir merkez.

2. Bütün zamanların ezoterik öğretilerinin bir özetini sunan bir antik Sırlar Okulu,

3. İnsanlıkla ilgili değişik bakış açılarına sahip olan bütün felsefî sistemleri ve bizim sonsuzluk

içinde bir bütün olmamızı sağlayan, birbiriyle etkileşim içindeki tüm içsel yapıları içine alan bir kardeşlik.

4. Fiziksel, duygusal ve ruhsal şifayı ve bütünlüğü amaçlayan bir metafizik enstitüsü.

Adres:
Astara
P.O. Box 5003
Upland, CA 91785-5003, ABD

BU KONUDA YARARLANABİLECEĞİNİZ DİĞER YAYINLARIMIZ

İSA KEŞMİR'DE Mİ ÖLDÜ - Siegfried OBERMEIER

Sayısız kitabı yayınlanmış olan yazar bu kitapta, arkeolojik bulgulara ve Hint kaynaklarına olduğu kadar, Pers (Acem) kaynaklarına da dayanarak Hz. İsa'nın tarihî hayat hikâyesini anlatmaktadır. Yıllar boyu süren araştırmalarının sonuçları sansasyoneldir:

"On üç ile otuz yaşları arasında İsa, sanıldığının aksine Filistin'de değildir. O zaman dilimi içerisinde kendisi çok eski bir kervan yolu üzerinden Acemistan ve Afganistan'ı geçerek Hindistan'a gitmiştir. Ülkesine döndüğünde çarmıha gerilmiş, ancak sağ kalarak iyileşmiş ve seksen yaşının üstünde bu dünyadan ayrıldığı Keşmir'e geri dönmüştür. "

Obermeier elinizdeki kitapta İncil dogmasının nasıl olup da yüzyıllar boyu tarihî bir gerçek olarak kabul edilebilmiş olduğunu da somut ve canlı bir şekilde kaleme almaktadır.

İSA/YENİ ÇAĞ'IN İLK İNSANI - Franz Alt

İnananları tarafından "gerçek olarak anlaşılamayan" bütün peygamberler gibi, İsa da anlaşılamamıştır. Yeni Çağ'ın karşılanmasında muhtaç olduğumuz "kendimizi tanımayı" öğreten Hz. İsa'yı hangi inanca sahip olursak olalım, iyice tanımamız gereklidir. Kendini dünyanın geleceğinden sorumlu hisseden her insan İslâm'ın Kitabı Kutsal Kuran'da gerçek hayatı anlatılan bu yüce varlığı ve eylemini bilmelidir.

Bu kitap bir bilgilendirme eyleminin içinde yerini alacak olan çabanın meyvesidir. Maksat ve amaç, "kendimizi bilmek yolunda varlığımızda mevcut olan gizli kudret ve bilginin" açığa çıkmasıdır.

Yazar F. Alt, İsa'yı bir peygamber gibi değil, 21. yüzyılın ilk insanı olarak tanıtmış. Kitap, teolojinin ve Hristiyanlığın dışında yer alan gerçek İsa'yı tanımak isteyenler için bir kaynak eser niteliğindedir.

THOMAS'IN İNCİLİ – İSA'NIN GERÇEK SÖZLERİ

Bu kutsal sözler 1945'te, Yukarı Mısır'da Nag Hammadi bölgesinde bulundu. Papirüs üzerine Kopt lisanında yazılmıştı ve tarihi üçüncü ya da dördüncü yüzyıla kadar uzanıyordu. 114 Kelâm'dan ibaret olan bu tomarlar, gerçekten arkaik nitelikteydi ve İsa'nın Mesihî faaliyeti hakkında genel bir görüş vermek isteyen geleneksel İnciller'in tersine, İsa'nın sözlerini bize hiçbir yorum olmadan aktarmaktadır.

Resmî İnciller'in kaynağını, asıl Hristiyanlığın bütün köken ve istikametini belirlemiş olan Thomas'ın İncili, İslâmî açıdan Kuran ayetlerine, Sufîliğe ve Doğu gizemciliğine benzerlik göstermesi ve Ruhçuluk bilgisinin kapsamına girmesi bakımından çok önemli bir kitaptır.

HİNT FELSEFESİ - Heinrich Zimmer

Zimmer'in Hint Felsefesi ülkemizde şimdiye kadar yayınlanan en kapsamlı Hindû kültürü ile ilgili eserdir. Bu eser şimdiye kadar meraka dayanan ya da kariyer endişesiyle dar alanda sıkışıp kalan diğer tüm eserlere kaynaklık etmiştir.

Hindû kültürü dünya kültürünün çok önemli bir parçasıdır. Orta Doğu-Samî kavimlerin dinlerindeki pek çok temel fikir ve kavramların, daha özgür ve özel bir ifade şekliyle Arî kavimlerdeki ilk biçimlerini veren Hindû kutsal metinlerinde, çok yüksek düzeyli bir metafizik felsefe ve teoloji içinde verilmektedir.

TİBET'İN ÖLÜLER KİTABI - Lâma Kazi Dawa Samdup

Tibet'in "Ölüler Kitabı" birçok insana, alışmadığı bilgi ve semboller içinde, zaman zaman usanç getirecek tekrarlamalarla, bize göre, pek esaslı yeni düşünüş tarzı getirecektir. Özellikle açıklama ve yorum kısmının ihmal edilmeden incelenmesi zorunludur.

Eser, Doğu dinlerini inceleyen ya da inceleyecek olanlara büyük bir hizmettir. Ruhun ölüm ötesi hayatının bu kitapta görülen çeşitli hâllerini, Tibet kültür ve dinsel sembollerinin şartlandırması altında yetişmiş bir kimsenin imajinatif deneyimi olarak kabul edersek, herkes, kendi kültür ve dinsel sembollerinin etkisinde kalarak ölüm ötesi hayatın deneyimlerini geçirecektir.

MISIR'IN ÖLÜLER KİTABI - Albert Champdor

Anlatımlar, Mu'dan gelen önemli bilgilere dayanmaktadır. Şüphesiz ki, sembolik üslûbunu çözebilen herkes pırıl pırıl hakikatler kendini olanca heybetiyle bir gün muhakkak gösterecektir.

Mısır'ın Ölüler Kitabı'nı okurken "ölü"nün aynı zamanda inisiyeyi de sembolize ettiğini göz önüne alarak okumanızı tavsiye ederiz. O şekilde okunduğunda, Eski Mısır'daki inisiyatik öğretinin safhaları yavaş yavaş gözler önüne serilecektir.

Bütün İnisiyatik Öğretiler'deki birinci sırayı alan "arınma" ve "sadeleşme" çalışmalarının burada da en önemli konu olarak ele alınmış olduğunu sembolik anlatımlarda görmekteyiz.

BAGAVATGÎTÂ, RABB'İN EZGİSİ - Emil Senart

Hinduizmin büyük Mahabarata destanının belli bir kısmını oluşturan Bagavatgîtâ Sanskritçeden değişik dünya dillerine yüzlerce kez çevirisi yapılan nadide bir eserdir. Temel öykü, aynı geniş ailenin iki kolunu karşı karşıya getiren iktidar çatışmasıdır. Perde arkasında ise, insan ruhunun beden içindeki mücadelesi, macerası, kendini tanıma yolunda verdiği savaşlar sergilenmektedir. Ruhun zaafları anlatılmakta, duygusallığın nitelikleri hakkında bilgelik dolu ilkeler sunulmaktadır.

BÜYÜK İNİSİYELER - Edouard Schure

Hakikat uğruna her türlü eziyet ve acıya katlanan vazifeli mürşitlerin insanlığa taşıdığı ışığın nuru ile kurduğumuz uygarlığın anlam ve amacını bize ifade ettiklerini çoktan unutmuş durumdayız. İnsanlığın uykudan uyanmaları için ışık ve bilgi getiren bu ilâhî misiyonerlerin gerçek vazifelerini öğrenmek görevimizdir. Kitap ruhsal âlemin kudret ve bilgisini taşıyan şu büyük yol göstericileri tanıtmakta: Rama, Krişna, Hermes, Musa, Orfe, Fisagor, Eflâtun, İsa, Muhammed ve Zerdüşt.

SADIKLAR PLÂNI - RUHSAL TEBLİĞLER

Ruhsal tebliğlerden meydana gelen bu külliyat, kendilerini Sadıklar Plânı adı ile tanıtan, çok buutlu Ruhsal Vazifeliler Birliği tarafından, insanların gelişimi için tebliğ edilmiştir. Göksel-ruhsal eğitim süreklidir. Her zaman ve mekânın icaplarına göre söyletilip yazdırılan bir bilgi akışı, tekâmüle yönelmiş şuurlu ve maksatlı bir tesir akımı ve bilgilendiriş vardır. Ruhsal İdare Mekanizması'nın yere düşen gölgesi Sadıklar Plânı'nın aktardığı tebliğler makul vicdan gerçekliğini insanlara açıklamaktadır.

GİZEMLİ BİLGİLERİN KAYNAKLARI - R. Emmanuel

Tufan öncesi bir uygarlık olan Mu Bilgeliği'ne kadar dayanan Eski Mısır'ın, Hint'in ve Yunan'ın inisiyatik öğretilerinde bir zamanlar mevcut bulunan bilgiler daha sonraları sembollere büründürülmek suretiyle pek çok yerde varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Bu inisiyatik bilgileri sembollere bürünmüş bir vaziyette en yoğun olarak bulabileceğimiz kaynakların başında mitolojiler gelmektedir.

İşte bu kitapta böylesine önemli sembollerin açıklaması, okuyucuya aktarılırken bütün inisiyatik öğretilerdeki sembollerin, buna bağlı olarak da bilginin birliği gözler önüne serilmektedir.

Çok ender olarak bulabileceğiniz kitaplardan biridir.

RUH ve MADDE YAYINLARI LİSTESİ

Akupresür: Sandon Courane
Akupresür - Anında Etki: Wolf C. Ebner
Altıncı Duyunuzu Geliştiriniz: Prof. Dr. Milan Ryzl
Antik Çağdan Günümüze Kadar Essenîler ve Sırları: Robert Chaney
Ashtar Sheran'dan Dünyalılara Bildiriler
Ateş Üstünde Yürüyenler: Joël André
Bagavatgîtâ/Rabb'in Ezgisi
Batık Ülke Mu Uygarlığı: Hans Stephan Santesson
Beyaz Kartal-3/İçsel Sırlara Giden Yol
Beyaz Kartal-4 /Sevgide Ayrılık Yoktur
Büyük İnisiyeler: Edouard Schuré
Büyük Sfenks'in Sırrı: G. Barbarin
Çocuklara Öyküler: Yavuz Keskin
Değişime Doğru: Ergün Arıkdal
Doğmadan Önceki Hayatımız: Dr.Helen Wambach
Ebedî Olan Ruhtur: Léon Denis
Edgar Cayce "Kâhin"/Anahtar Bilgiler: Herbert B. Puryear
Edgar Cayce "Kâhin" /Sırların İnsanı: Joseph Millard
Edgar Cayce "Kâhin"/Tufan Öncesi Atlantis
Enerjiler: John G. Bennett
Enerji Beden Hekimliği: Dr. Janine Fontaine
Evrenin Gizemi: Erol Konyalıoğlu - Cezmi Aksoylu
Fırsatları Değerlendirin: Robert Denmar
Gelen İyiliğin Habercisi: G.I.Gurdjieff
Gerçek Varlık Ruhtur: Léon Denis
Gizli Parapsikoloji Savaşı: Jacques Bergier
Hayat, Ölüm ve Ötesi: Halük Hacaloğlu
Hintlilerde Ak ve Kara Büyü: Paul Dare
Hint Kökenli Dinlerde Karma İnancının Tenasüh İnancıyla İlişkisi: Dr. Ali İhsan Yitik
Hint, Yunan ve Mısır Mitolojileri'nde Gizemli Bilgilerin Kaynakları: R.Emmanuel
İçsel Gerçeklik: Paul Brunton
İnsanın Bilinmeyen Psikolojisi: P. D. Ouspensky
İpnotizm ve Telkin: Ergün Arıkdal
İsa/Yeni Çağın İlk İnsanı: Franz Alt
İsa Keşmir'de mi Öldü?: Siegfried Obermeier
Karşı Tarafın Işığı: Raymond A. Moody
Kendi Kendine Telkin ve İpnoz: P. Clément Jagot
Kendini Bilmenin Temelleri: Harry Benjamin
Kirlian Fotoğrafçılığı: L. Gennaro - F. Guzzon - P. Marsigli
Kolay Meditasyon Rehberi: Roy Eugene Davis
Kriya Yoga Felsefesi ve Uygulaması: Roy Eugene Davis
Küresellik: Cengiz Cevre
Mantal Çalışma Uygulamaları: Kurt Tepperwein
Metapsişik Terimler Sözlüğü: Ergün Arıkdal
Mucizeler: P.Yogananda
Mucizeler ve Diğer Gerçeklikler: Lee Pulos-Gary Richman
Ölüm Yeni Bir Doğuştur: Elizabeth Kübler-Ross
Parapsikoloji Dersleri: Paul Krafchik
Popol Vuh/Maya Kişeler'in Kutsal Kitabı
Psikometri: W. E. Butler
Psişik Becerilerinizi Geliştiriniz: Enid Hoffman
Renklerle Tedavi: Mary Anderson
Roswell Olayı: Gerçek mi, Düzmece mi? - Otopsi: Yasemin Tokatlı
Ruhçuluğa Göre Kur'an Öğretisi: Sadi Çaycı
Ruhçuluğun ve Ruhsal Tebliğlerin Özellikleri: Allan Kardec
Ruhsal Âlemin Sonsuz İmkânları: Albert Pauchard
Ruhsal Deneyleri Uygulama Kitabı: Sheila Ostrander-Lynn Schroeder
Ruhsal Hayatın Değişimi/Metamorfoz: Rudolf Steiner
Ruhsal Şifa El Kitabı: Georgina Regan-Debbie Shapiro
Ruhsal Şifacı Olmak: Amy Wallace-Bill Henkin
Sadıklar Planı/Ruhsal Tebliğler
Sevinç ve Güzellik Âlemleri • Kader Bilmecesi: Albert Pauchard
Silver Birch/Hayatın Bilmecesine Öte Âlemden Cevap
Silver Birch/Yol Arkadaşı
Sonsuz Yüce Yol: Mehmet Fahri Öğretici
Süper Zihinler: John Taylor
"Şuur" Gerçeğin Araştırılması: P.D. Ouspensky
Şuuraltından Şuura Geçiş: Dr. Gustave Geley
Tanrı ve İnsan: Meister Eckhart
Tanrı'nın Eczanesi/Şifalı Otlarla Tedaviler: Susanne Köhler
Tekâmülcü Ruhçuluk: Gustave Geley
Tezahür Kanunları: David Spangler
Tibet'in Ölüler Kitabı
Vizüalizasyon: Ursula Markham
Yaratıcı İmgelemeden Nasıl Yararlanabilirsiniz?: Roy Eugene Davis
Yaratılış Evrim İnsan: Dr. E. Günhan Yayla
Yay ile Dk Atış Sanatında Zen: Eugene Herrigel
Zamanın Gizli Sahipleri: Jacques Bergier
Zen Budizmi Yolu: Eugene Herrigel
Zerdüşt "Ahura Mazda": Halük Hacaloğlu
Ruh ve Madde Dergisi (Her ay yayınlanır)
Ruh ve Madde Dergisi Ciltleri: 19
Ruh ve Madde Dergisi Ciltleri: 34
Ruh ve Madde Dergisi Ciltleri: 35
Ruh ve Madde Dergisi Ciltleri: 36

Sipariş tutarının üzerine yurt içi %35, yurt dışı %50 PTT ücretini eklemeyi unutmayınız.
Havale kâğıdı veya po ta çekinin arkasına istediklerinizin adını muhakkak yazınız.
Po ta Çeki No: 655294 Bütün yayınlarımız peşin ödemelidir.

RUH ve MADDE DERGİSİ'ne abone olanlara, tüm kitaplarımızda %20 indirim yapılmaktadır.

RUH ve MADDE YAYINLARI P.K. 9 80072 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (0 212) 243 18 14 • Fax: (0 212) 252 07 18